

VONYARCVASHEGY NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK
POLGÁRMESTERE

8314 Vonyarcvashegy, Kossuth út 42.
Tel.: 83/348-033., KRID: 447853996,
E-mail: polgarmester@vonyarcvashegy.hu

ELŐTERJESZTÉS

Vonyarcvashegy Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének
2023. március 30-ai soros, nyilvános képviselő-testületi ülésére
dr. Tüske Róbertné jegyző.

Az előterjesztést készítette:

Tárgy: Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata.

Tisztelt Képviselő-testület!

Vonyarcvashegy Nagyközség Önkormányzata a 2018-2023. időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját (a továbbiakban: HEP) 2018. december 12-én fogadta el, a 156/2018. (XII. 12.) számú határozatával, így a 2018-ban elkészült 2. generációs új HEP második felülvizsgálata 2022. évben vált esedékessé.

A képviselő-testület a HEP-t 2022. december 15-ei ülésén felülvizsgálta, annak intézkedési tervét a 147/2022. (XII. 15.) számú határozatával módosította.

A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet módosítása miatt, a Belügyminisztérium által kiadott új módszertani útmutató szerint kell elvégezni a felülvizsgálatot.

A jelenlegi felülvizsgálat nem csak az Intézkedési Tervet (továbbiakban: IT) érinti, hanem a helyzetelemzés – egy 85 mutatóból álló sablon alapján történő – aktualizálást is magába foglalja. Ez azt jelenti, hogy a korábbi táblázatok kiegészültek 2019-re és 2020-ra vonatkozó adatokkal és azok elemzésével.

A HEP tervezet e-mail útján kerül kiküldésre a képviselőknek.

Az IT-ben meghatározott intézkedések egy része továbbra is fenntartható.

Tájékoztatom a képviselő-testületet, hogy a jelenlegi HEP 2023. év végéig van érvényben, így a következő évtől teljesen új program kidolgozására és elfogadására kerül sor.

Mellékelten a képviselő-testület elé terjesztem a felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Programot és javaslom annak jóváhagyását.

HATÁROZATI JAVASLAT:

- a) Vonyarcvashegy Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta a település Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatáról szóló előterjesztést, és elfogadja a felülvizsgálat eredményeként módosított Helyi Esélyegyenlőségi Programot az előterjesztés szerinti tartalommal.
- b) A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: 2023. március 30.

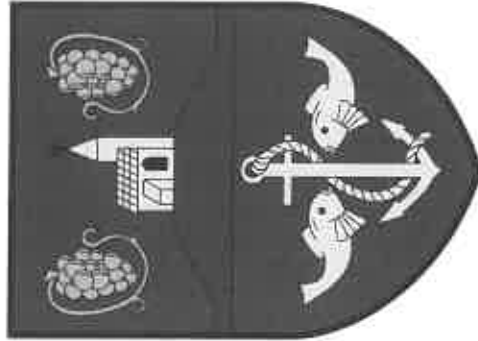
Felelős: Pali Róbert polgármester

Vonyarcvashegy, 2023. március 17.

Pali Róbert
polgármester

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

**Vonyarcvashegy
nagyközség Önkormányzata**

(2019–2023)

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	8
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	32
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	51
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	57
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	65
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit társadalmi felelősségvállalása.....	68
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	70
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	71
1. A HEP IT részletei.....	71
A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása.....	73
Jövőképfünk.....	73
Az intézkedési területek részletes kifejtése (kötött/ajánlott/ opcionális/Hibák A könyvjelző nem létezik).....	74
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	79
3. Megvalósítás.....	79
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	79
3.2 A megvalósítás folyamata.....	82
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	82
3.4 Nyilvánosság.....	83
3.6 Ervényesítés, módosítás.....	83
4. Elfogadás módja és dátuma.....	84

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Bellügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Vonyarcvashegy Nagyközség Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatarendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetleírás az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Vonyarcvashegy a Keszthelyi-öböl partján, a Keszthelyi-hegység déli lankáin, Zala megye keleti részén fekszik. Délről a Balaton, északról a hegyek zárják el a települést, így csak kelet-nyugat irányba nyílt. A Balatonszentgyörgy–Keszthely–Tapolca vasútvonal is keresztül fut a településen. A nagyközség 1428 ha területen fekszik, (GPS koordináták: 46.759330, 17.314170; EOV koordináták: 517599, 158694), főútja a 71-es másodrendű főút, amely a Balaton északi parti településeivel és Keszthelyvel köti össze Vonyarcvashegy Keszthely felől kiválóan megközelíthető autóbusszal, de Tapolcáról is sűrűn járnak járatok. Keszthelytől mintegy 9 km távolság választja el. Az összekapcsolódás lenne a helyes kifejezés, mivel a 71. számú út mentén a települések Keszthelytől Vonyarcvashegy végéig szinte teljesen egybeépültek.

A 18. században két apró falu volt a mai nagyközség helyén. Lakosai zsellérek voltak, és főként a szőlőföldéken végzett bémunkákból éltek. A terület birtokosa 1741-től a Festetics család mellett a horvát bán, aki végül 1779-ben lemondott tulajdonáról, így teljes mértékben a Festeticsek birtokába került. Vonyarc és Vashegy 1850-ben egyesült, és kisebb fejlődésbe kezdett. Iskolája 1870-ben nyílt meg. Lakosainak száma ekkor 847 fő volt. A település a 20. század elején tovább nőtt, azonban kiemelkedő fejlődése csak az 1950-es évektől figyelhető meg, amikor a község bekapcsolódott a balatoni turizmusba, jó minőségű strandot hoztak itt létre. 1952-ben új iskolája létesült, 1957-ben pedig egy kemping jött létre. 1960-ban Vonyarcvashegy nagyközséggé alakult, ahol a turizmus meghatározó jelleggel bír.

Kiemelkedő érték Vonyarcvashegy a **Balaton** közelsége. A tó a Kárpát-medence délnyugati széléhez közel terül el, így a medence egészére jellemző, óceáni és mediterrán hatásokkal módosított mérsékelt kontinentális éghajlaton belül az átlagosnál erősebbek az óceáni és a mediterrán hatások.

Maga a tó jelentős hatással van környezeti mikroklímájára. A hatalmas víztömeg kiegyenlítő hatással van a levegő hőmérsékletére is, amely nyáron a tó körül enyhébb, ősszel és télen melegebb, tavasszal hűvösebb, mint a tótól távolabb. A vízparton a nappali és az éjszakai hőmérséklet közötti különbség is lényegesen kisebb, mint távolabb.

A víztükör visszaveri a rászó napfény jelentős részét, emiatt az északi part déli hegyoldalai kiváló szőlőtermő területekké válnak, amit már a rómaiak is felismertek.

A tó sekély vízű a nap könnyen átmelegíti, ezért a víz nyári maximális hőmérséklete 28-29 fok is lehet. A víz hőmérsékletét hivatalosan Siófoknál, egy méter mélységben mérik. Csendes időben közvetlenül a felszínen a víz hőmérséklete ennél több fokkal magasabb, mélyebben pedig alacsonyabb. Nagyobb vihar, hullámozás esetén ezek az értékek kiegyenlítődnek, és a víz „hivatalos” hőmérséklete erősen visszaesik.)

Előfordul, hogy a Balaton télen befagy, a jégréteg vastagsága ilyenkor elérheti 20-30 cm-t is. A jellegzetes ritmások, azaz hosszú hasadások a jégtakarón a fokozódó hideg hatására, erős hangjelenségek mellett, az összehúzódó jégfelület miatt jönnek létre. Megfordítva, enyhülés idején a jégtakaró kitágul, a lemezek egymásra, illetve a partra torlódhatnak.

A napos órák száma évente átlagosan 2000 körül mozog. A legmelegebb hónapok a június, július és augusztus. A legnaposabb hónap a június. A legkevesebb csapadék augusztusban és szeptemberben hullik, átlagosan hat-hat esős nappal.

A nagyközség utcái portalanítottak, a közmű- és telefonhálózat, ill. a kábeltelevízió rendszere kiépült. A körmék egyik legnépszerűbb és leglátogatottabb strandját találja itt a fűrdőzni, szőrfőzni, vízi sízni, csónakázni vágyó vendég.

Gazdaság

A nagyközség életének, fejlődésének a hatvanas évek óta egyre fontosabb összetevője az idegenforgalom. A lakosság számára jelentős bevételi forrást jelentenek az itt tartózkodó turisták, de a községtépre is jelentős változást gyakorolt a turizmus.

Az épületek nagy része üdülő. A helyi lakosok lakóházaikat is alkalmassá tették a vendégfogadásra, s a településen egyre több panzió, apartmanház, továbbá kemping és utazási irodák várják a vendégeket. Az elmúlt 15-20 évben több külföldi állampolgár is vásárolt telket és házat a községben. Az elmúlt időszakban több fejlesztés indult el Vonyarcvashegy, ezek közül a legkiemelkedőbb a vitorlás kikötő létesítése. A fejlesztések, valamint az országos piaci helyzet hatására az ingatlanok értéke emelkedő tendenciát mutat.

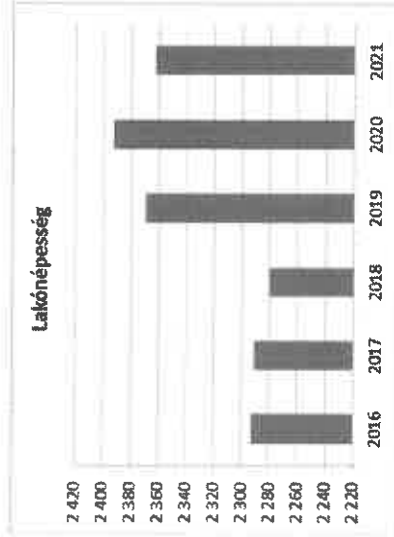
Demográfia

A demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettség- és képességbeli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el. Az a fontos, hogy Vonyarcvashegy nagyközségben megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskolázatási és munkaalkalmak, valamint a kulturális és társadalmi élet, sport és szórakozási lehetőségek területén is.

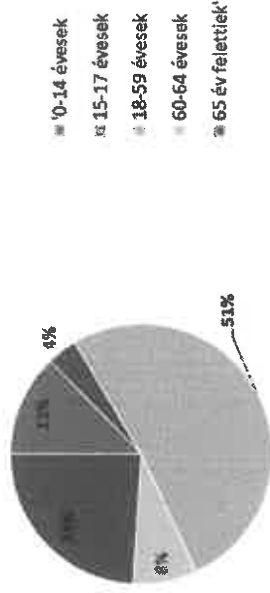
1. Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Év	Fő (TS 001)	Változás bázis év
2016	2 293	bázis év
2017	2 291	99,91%
2018	2 280	99,52%
2019	2 370	103,95%
2020	2 393	100,97%
2021	2 363	98,75%

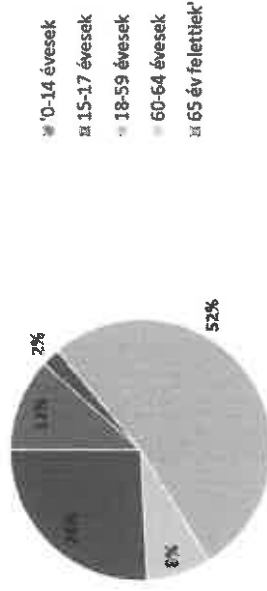
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

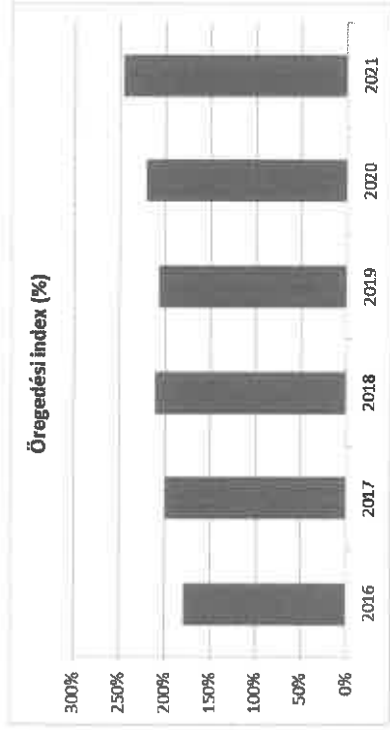
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoporthú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Osszesen	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 278	1 328	2 606	49,04%	50,96%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			57	2,19%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	162	153	315	6,22%	5,87%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	47	30	77	1,80%	1,15%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	660	695	1 355	25,33%	26,67%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	101	106	207	3,88%	4,07%
65 év feletti (férfiak TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	308	344	652	11,82%	13,20%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Magyarország lakosságának folyamatosan csökken, mellyel szemben a lakosság szám a településen 2016. óta növekedést mutat. Ezen belüli az öregedési index alapján látható, hogy a 65 év feletti lakosság száma jóval meghaladja a 0 – 14 éves korúak számát.

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési Index % (TS 030)
2016	575	320	179,69%
2017	612	306	200,00%
2018	654	300	211,33%
2019	682	315	206,98%
2020	680	307	221,50%
2021	731	296	246,96%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

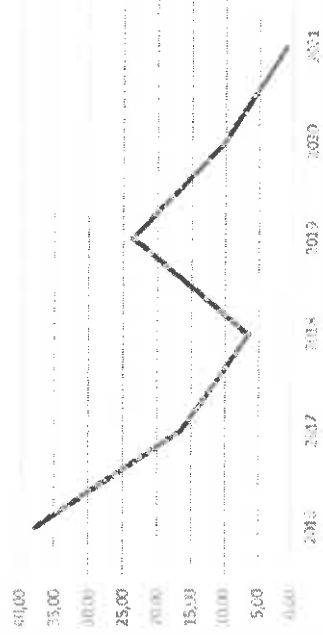

Az öregedési index arról nyújt információt, hogy miként alakul a településen az idős és fiatal korosztály egymáshoz viszonyított aránya.

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	37,76
2017	16,58
2018	6,56
2019	23,66
2020	10,08
2021	0,84

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

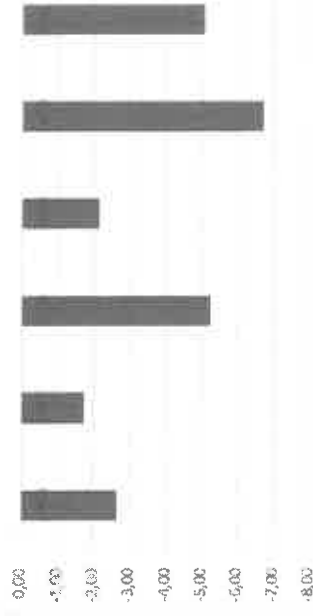
Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)

Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-2,67
2017	-1,75
2018	-5,25
2019	-2,15
2020	-6,72
2021	-5,05

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő)

Értékeink, küldetésünk

Demográfiai változások a foglalkoztatás növevése, a képzettség - és képességei hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el. Az a fontos, hogy Vonyarcvashegyen megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, valamint a kulturális és társadalmi élet, sport és szórakozási lehetőségek területén is.

A fogyatékos személyek speciális segítségét igénylő emberek. Életük nem kevesebb, és nem több, egyszerűen más, másfajta emberi élet. A fogyatékos ember, a betegekhez, az idősekhez és a gyermekekhez hasonlóan segítségre szorul.

Az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXCV. törvény a települési önkormányzatok számára megteremti annak lehetőségét, hogy helyi esély-egyenlőségi programot fogadjon el. A települési esélyegyenlőségi program (a továbbiakban: Program), elmozdítja a Vonyarcvashegyen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, kiemelt figyelmet fordítva a lakhatásra, oktatásra, egészségügyre, foglalkoztatásra, valamint a szociális helyzetre. A Program tartalmazza a célok megvalósításának forrás-igényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését is.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Vonyarcvashegy település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központi területi szerveivel (tankertlel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáféréstük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelenkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP II tartalmazza.

A HEP II célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapjegyei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

- Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”
- A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebtv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,
- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
 - a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a a Magyarországon helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mótvt.)
 - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: SzI.)
 - a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
 - a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
 - az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
 - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
 - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktvt.) előírásait
 - Vonyarcvashegy Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2003. (VI. 17.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelem helyi szabályozásáról,
 - Vonyarcvashegy Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének 4/2015. (II. 27.) rendelete a szociális gondoskodás helyi szabályairól.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormányának 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéséként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-4 [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNSTF 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

- Új Roma Stratégia(2019-2030)
- Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
- „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
- Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
- Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
- Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebtv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készített egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összehangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Költségvetési koncepció** – A település költségvetési koncepciójában a beruházások, felújítások fejezetben szerepelhetnek az esélyegyenlőség megteremtését szolgáló intézkedések pénzügyi forrásai. Többek között az oktatási és nevelési intézmények, a művelődési ház, az orvosi rendelő, illetve a strand felújítása, akadálymentesség tétele.
- Gazdasági program** – a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a Képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. Vonyarcvashegy gazdasági programjában hosszú távon szintén szerepelnek azok a beruházások, fejlesztések, amelyek a koncepcióban is megfogalmazásra kerültek.
- Településfejlesztési terv** – Vonyarcvashegy Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete 85/2016. (VI. 30.) számú határozatával fogadta el Vonyarcvashegy Nagyközség Településfejlesztési Koncepcióját. E dokumentum kiter az esélyegyenlőségi csoportok helyzetére, lehetőségeik fejlesztésére.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mótvt. 87. § értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célsejtebb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Vonyarcvashegy fenti szempontokat szem előtt tartva Balatonyörök Községgel közösen, társulási formában működött a Vonyarcvashegyi Nyitnikék Óvodát, melynek egy tagintézménye is van Balatonyörökön. A Vonyarcvashegyi Nyitnikék Óvoda Intézményfenntartó Társulás döntéshozó szerve a Társulási Tanács melybe három tagot Vonyarcvashegy Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testülete, két tagot Balatonyörök Község Önkormányzata Képviselő-testülete delegál. A Társulási Tanács elnöke a mindenkori vonyarcvashegyi polgármester, elnök helyettese pedig a mindenkori balatonyöröki polgármester.

Társulási keretek között működik Vonyarcvashegyen a Zalaszentőrszéki Család- és Gyermekjóléti Szolgálat. A Szolgálat feladata alapellátás keretében gyermekjóléti szolgáltatás nyújtása.

Szintén társulási keretek között működik a Keszthely és Környéke Kistérségi Többoéú Társulás Szociális Szolgáltató Központja, mely településünkön a házi segítségnyújtást, valamint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást biztosítja.

2.3 A telepítési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathányok kimutatása

A kutatáshoz az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer adatait, valamint az Önkormányzat saját nyilvántartásait használtuk fel.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénységben élők helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részről kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely e személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe, mint a velük összehasonlítható nemzetségtípetek.

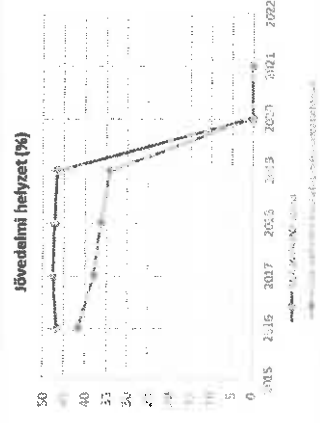
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Mivel Vonyarcvashegy a Balaton partján fekszik, abban a szerencsésnek mondható helyzetben van a település, hogy mélyszegénységben csak nagyon kevesen élnek. Ennek oka, hogy a Balaton adta lehetőségek tükrében legalább a nyári szezon idején a munkanélküliek közül sokan találhatnak munkahelyet akár Vonyarcvashegyen, akár a környező településeken. Sokan saját vállalkozásokat indítanak, illetve szálláshely üzemeltetéssel foglalkoznak. A helyi és környékbeli vállalkozások mellett az Önkormányzat is biztosít munkalehetőségeket a nyári szezon idejére a vonyarcvashegyi Lido Strand területén.

Településünkön roma lakosok nincsenek.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	46,76	41,72
2017	47,57	39,09
2018	47,16	36,49
2019	46,51	34,41
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

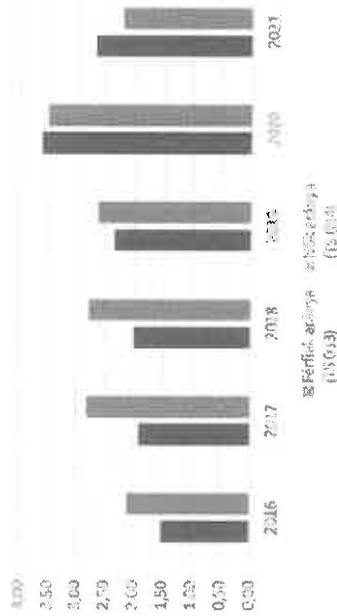
A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FtL) és a Mót-ven foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevesszük térségi és országos adatokkal is.

- a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	1,53	2,11	1,82%
2017	1,91	2,83	2,37%
2018	2,01	2,80	2,41%
2019	2,35	2,65	2,50%
2020	3,69	3,52	3,58%
2021	2,69	2,22	2,46%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Munkanélküliség nemek szerint

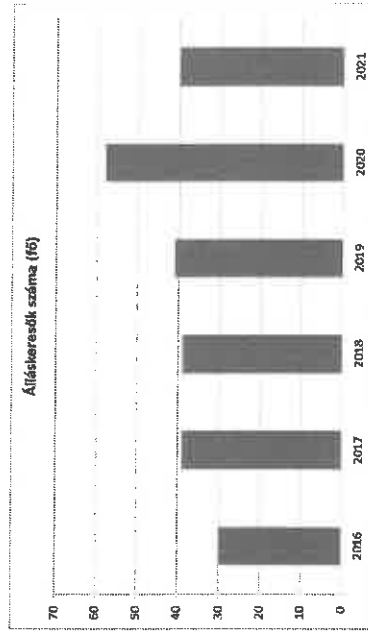

Az aktív korúak számarányához viszonyítva a munkanélküliek aránya 2016-tól 2020-ig 1,5 – 2,5 % között alakult, ami az országos átlaghoz képest alacsonyabb. A nők és a férfiak között releváns különbség nem állapítható meg. Az idény jellegű foglalkoztatottság jellemző a településen.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Fő	30	39	39	41	58	40
Összesen						
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00
%	0,00%	0,00%	0,00%	2,44%	0,00%	0,00%
Fő	3,00	2,00	2,00	4,00	10,00	4,00
%	10,00%	5,13%	5,13%	9,76%	17,24%	10,00%
Fő	0,00	5,00	3,00	6,00	8,00	3,00
%	0,00%	12,82%	7,69%	14,63%	13,79%	7,50%
Fő	1,00	3,00	2,00	3,00	3,00	0,00
%	3,33%	7,69%	5,13%	7,32%	5,17%	0,00%
Fő	5,00	2,00	7,00	1,00	4,00	4,00
%	16,67%	5,13%	17,95%	2,44%	6,90%	10,00%
Fő	3,00	4,00	2,00	3,00	6,00	4,00
%	10,00%	10,26%	5,13%	7,32%	10,34%	10,00%
Fő	3,00	3,00	3,00	6,00	5,00	1,00
%	10,00%	7,69%	7,69%	14,63%	8,62%	2,50%
Fő	2,00	2,00	1,00	2,00	6,00	5,00
%	6,67%	5,13%	2,56%	4,88%	10,34%	12,50%
Fő	3,00	6,00	9,00	3,00	4,00	4,00
%	10,00%	15,38%	23,08%	7,32%	6,90%	10,00%
Fő	10,00	12,00	10,00	12,00	12,00	15,00
%	33,33%	30,77%	25,64%	29,27%	20,69%	37,50%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

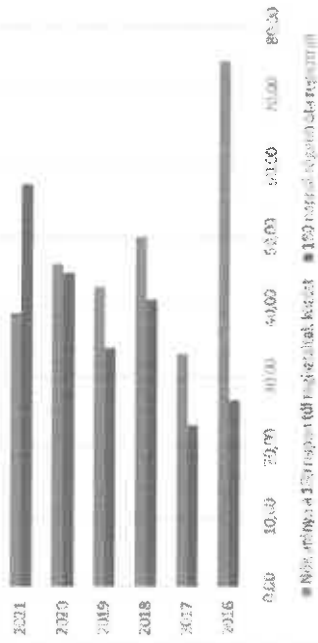

Az álláskeresők korcsoportonkénti megoszlását az előző táblázat mutatja. Megállapítható, hogy az álláskeresők száma a településen 2016. évtől növekedést mutat.

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélültek aránya (TS 057)		180 napnál hosszabb ideje regisztrált álláskeresők aránya		Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkben belül (TS 058)	
	%	%	%	%	%	%
2016	26,67	75,00				
2017	23,08	33,33				
2018	41,03	50,00				
2019	34,15	42,86				
2020	44,83	46,15				
2021	57,50	39,13				

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszabb ideje álláskeresők

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

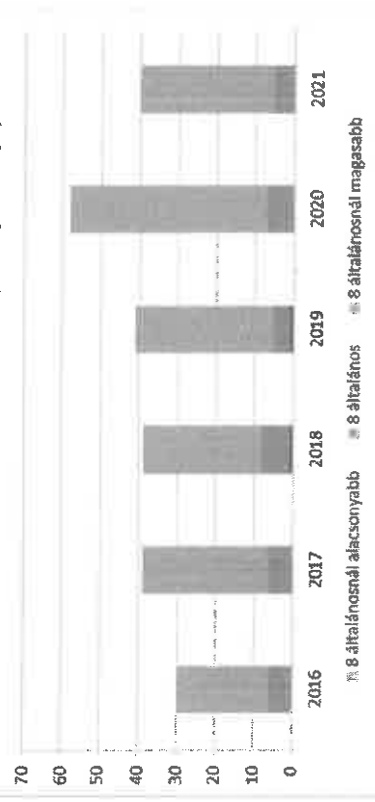
Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsonyabbra a 15-24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is.

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban az általuk elvárt munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

Év	Regisztrált munkanélültek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)		Regisztrált munkanélültek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint		Regisztrált munkanélültek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő	%
	8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség					
2016	30	0,00%	0	0,00%	6	20,00%	24	80,00%		
2017	39	0,00%	0	0,00%	6	15,38%	33	84,62%		
2018	39	2,56%	1	2,56%	7	17,95%	31	79,49%		
2019	41	2,44%	1	2,44%	4	9,76%	36	87,80%		
2020	58	0,00%	0	0,00%	7	12,07%	51	87,93%		
2021	40	0,00%	0	0,00%	5	12,50%	35	87,50%		

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélültek száma iskolai végzettség szerint (fő)

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

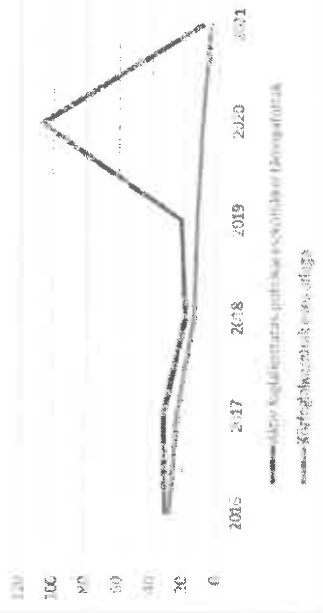
A nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettségét vizsgálva megállapítható, hogy döntő többségük 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik. A településen a munkanélküliség oka nem az alacsony iskolai végzettségben keresendő. Vonyarcvashegyen felnőttoktatásban senki nem vesz részt.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	31	28
2017	32	24
2018	19	14
2019	22	12
2020	107	9
2021	10	4

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak és közfoglalkoztatottak száma

A közfoglalkoztatottak száma alacsony a településen. Tapasztalataink alapján Vonyarcvashegyen a közmunka nem népszerű az álláskeresők körében, nehéz volt helyben embert találni.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

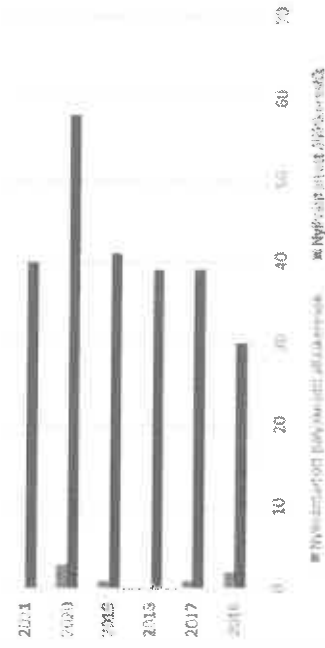
A térségben a Balaton közelsége miatt jellemző a szezonális foglalkoztatás. A nyári időszakban az önkormányzat is kiveszi a részét a foglalkoztatottság növelésében azáltal, hogy az általa üzemeltetett strandon elsősorban helyi lakosokat alkalmaz. Amennyiben helyben nem lehetséges munka vállalása, a lakosok általában Keszthelyen, Hévízen, vagy Tapolcán próbálnak munkát vállalni, amely települések könnyen megközelíthetők. Munkaadói szempontból az elmúlt időszakban tapasztalható, hogy a szezonális munkavégzésre meglehetősen nehéz megfelelő munkaeót találni a környező településekről. A foglalkoztatáshoz való hozzáférés biztosításában hiányt nem tapasztaltunk.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáféréstük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma			
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)	Fő
	Fő	Fő	Fő
2016	30	2	2
2017	39	1	1
2018	39	0	0
2019	41	1	1
2020	58	3	3
2021	40	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresők

Ahogy a fenti táblákból is látható volt, nem jellemző a pályakezdő, illetve fiatalkori munkanélküliség. A középfokú oktatási intézmények Keszthelyen elérhetőek, illetve a régióban felsőoktatási intézmények széles palettája szintén rendelkezésre áll.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Az Önkormányzat együttműködik a munkaügyi központtal, valamint diák munkát szervező civilekkel, illetve a munkaerőkötésznézssel foglalkozó szervezetekkel is.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít arra, hogy intézményeiben helyi lakosokat foglalkoztasson valamennyi társadalmi rétegből.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az Önkormányzat törekszik az egyenlő bánásmód követelményének biztosítására, valamint megtartásának ellenőrzésére valamennyi általa fenntartott intézmény vonatkozásában.

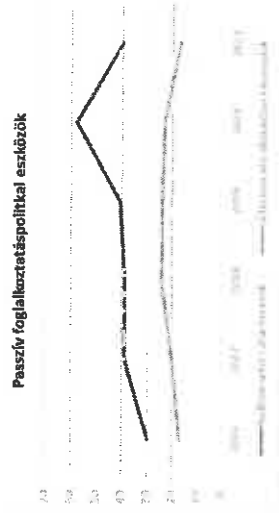
i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Az önkormányzat közművelődési intézménye rendszeresen szervez digitális, informatikai tantárgyakat, melyeken bárki térítésmentesen részt vehet.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korták ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	30	2,15%	17	56,67%
2017	39	2,84%	20	51,28%
2018	39	2,90%	24	61,54%
2019	41	2,92%	24	58,54%
2020	58	4,13%	23	39,66%
2021	40	2,99%	17	42,50%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

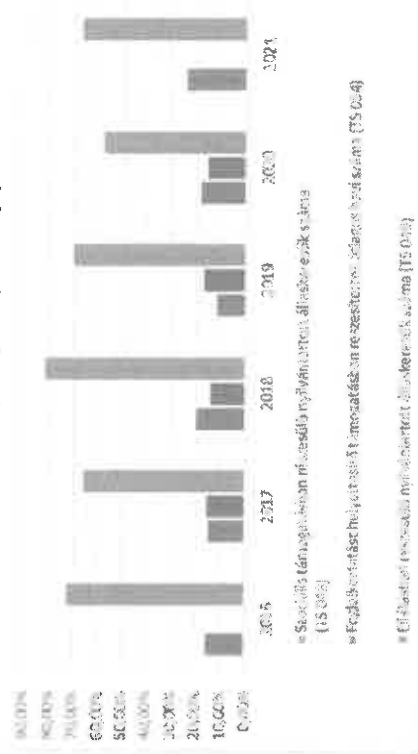

Az aktív korú népességből az álláskeresési támogatásban részesülők száma 2016. évtől folyamatosan, emelkedést mutat.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	5	16,67%	n.a.	-	22	73,33%
2017	6	15,38%	6	16,28%	26	66,67%
2018	8	20,51%	6	14,77%	32	82,05%
2019	5	12,20%	7	17,46%	29	70,73%
2020	11	18,97%	9	16,07%	34	58,62%
2021	10	25,00%	n.a.	-	27	67,50%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Passzív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)

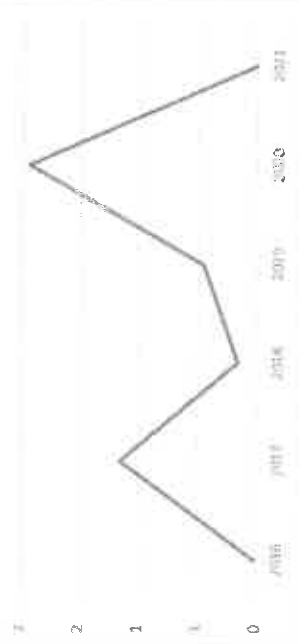

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesültek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	1
2018	0
2019	0
2020	2
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

EÜ. károsodási és gyf. támogatásban részesülők

3

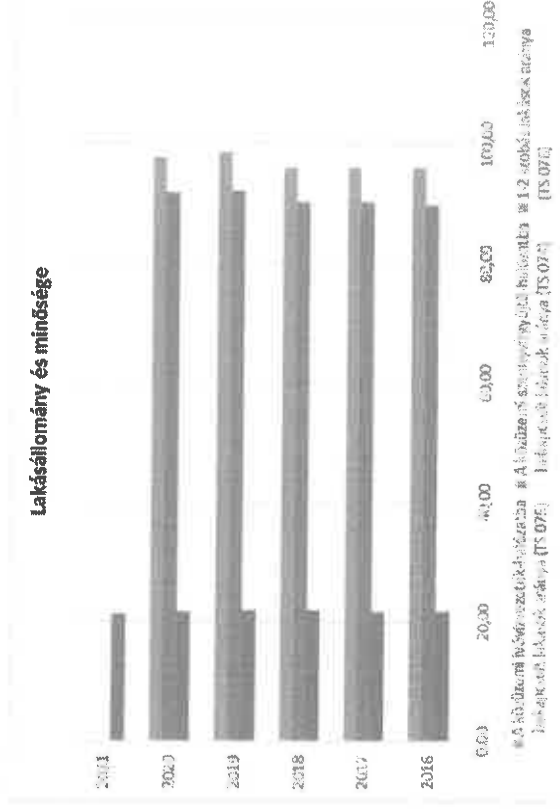

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakásaira nem használt lakás célú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elegenden lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány									
Év	Lakásállomány (db)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A köztüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A köztüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)			
	db	db	db	%	%	%			
2016	1064	18	16,92	21,62	89,85	96,05			
2017	1075	11	10,23	21,67	90,42	96,00			
2018	1088	13	11,95	21,97	90,35	96,05			
2019	1100	12	10,91	21,91	92,18	98,55			
2020	1122	22	19,61	21,66	91,98	97,68			
2021	1132	10	8,83	21,47	n.a.	n.a.			

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Az Önkormányzat bérlakás-állománnyal nem rendelkezik.

3.4.2. számú táblázat - Bér-lakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bér-lakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscégra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
Év	db	db	db	db	db	db	db
2016	1 064	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	1 075	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	1 088	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	1 100	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	1 122	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	1 132	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstár, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Szociális alapon bérebeadható lakások sinosenek a településen.

c) egyéb lakáscégra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az elmúlt években jellemző az a tendencia, hogy a korábban üdülőként funkcionáló ingatlanokat állandó lakhatásra használják, azonban ezek az ingatlanok komfortosak, a lakhatási igényeket megfelelően kielégítik. A településrendezési eszközök teljes felülvizsgálatánál is érvényesült azon törekvés, mely a jelenleg üdülőként használt ingatlanok rendezterés-módosítással lakóingatlanként történő használatát eredményezheti.

d) lakhatást segítő támogatások

Az önkormányzat települési támogatást nyújt a szociális rászorulóknak az általuk lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások viseléséhez. A lakásfenntartási támogatást az önkormányzat minden esetben természetben folyósítja, jellemzően a közüzemi szolgáltatásoknak közvetlenül.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzübeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	673
2018	n.a.	850
2019	n.a.	479
2020	n.a.	238
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstár

e) eladósodottság

A családok eladósodottságáról nincs adatunk. Sokan nem is vallják be ezt a tényt még a Családsegítő Szolgálatnak sem. Adósságszökkentési támogatásban a vizsgált időszakban senki nem részt vett a településen.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóterületen elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Vonyarcvashegyen nem jellemzőek a külterületi ingatlanok, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés a község belterületén biztosított. A csatornahálózat nagyrészt kiépített, a közvilágítás biztosított, a közösségi közlekedés a települést átszelő 71-es főúton rendszeresen elérhető, illetve a település vasútállomással is rendelkezik.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a községi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Vonyarcvashegyen telepek, szegregátumok nincsenek.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Vonyarcvashegyen telepek, szegregátumok nincsenek.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Vonyarcvashegyen telepek, szegregátumok nincsenek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátás a településen biztosított. 1 felnőtt háziorvosi körzet működik, gyermekorvosi szolgálatot pedig Balatonyörök – Vonyarcvashegy – Gyenesdiás Nagyközségek Önkormányzatai közösen üzemeltetik. 2018. évben személyi változás történt a házi gyermekorvos tekintetében, mely változás zökkenőmentesen lezajlott. Orvosi ügyeleti ellátás Keszthelyen van.

A fogászati alapellátás helyben biztosított, az ügyeleti ellátás Zalaegerszegen vehető igénybe. Az egészségügyi szakellátás Keszthelyen, illetve a megyeszékhelyen vehető igénybe.

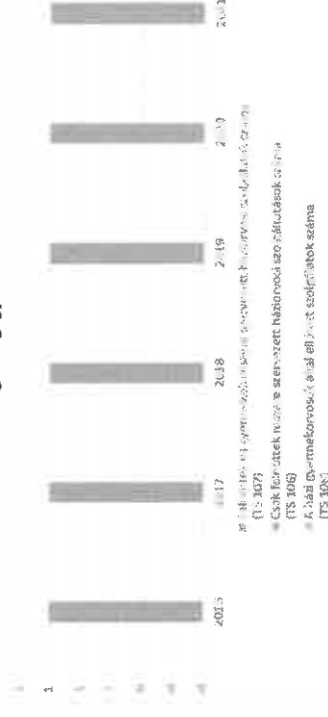
A védőnő a házi gyermekorvossal szoros együttműködésben végzi munkáját. Tevékenységükkel a település egészségét lefedik, az érintett családok (anyák, várandósok, gyermekek) részére elérhetőek. Az iskola-egészségügyi feladatellátást a gyermekorvos és a védőnő közösen végzik.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyesztárak és főigényesztárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon támogatásban részesítettek száma (TS 135)
2016	0	1	0	1	Fő	Fő
2017	0	1	0	1	n.a.	n.a.
2018	0	1	0	1	27	6,42
2019	0	1	0	1	23	7,00
2020	0	1	0	1	19	3,58
2021	0	1	0	1	19	5,26
2021	0	1	0	1	n.a.	n.a.

Forrás: Telir, KSH Tstár

Egészségügyi ellátás

b) preventációs és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A koragyermekkorai kötelező szűréseket a gyermekorvos, valamint a védőnő végzi intézményes körülmények között. A primer és szekunder prevenció tevékenységét leghatékonyabban a védőnői szolgálat és a házi gyermekorvosi ellátás biztosítja. A népegészségügyi szűrővizsgálatok a szükséges időközönként szervezett módon zajlanak.

Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a fogorvos végzi az oktatási intézménnyel történt megállapodás alapján. Az iskolafogászati rendelkezés szintje minden tanuló megjelenik szűrővizsgálatokon.

Évente többször, különböző szűrővizsgálatoknak (látás-, hallás-, szív- és érrendszeri betegségek szűrése) ad helyet a Művelődési Ház és Könyvtár Vonyarcvashegy. Ezen szűrővizsgálatokon bárki részt vehet, ezáltal a szolgáltatás helyben elérhető.

e) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Logopédiai és fejlesztőpedagógiai, gyógypedagógiai ellátás az iskola és az óvoda intézményén belül, illetve Keszthelyen érhető el.

d) közzétételben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A Vonyarvashegyi Nyitnikék Óvoda intézményegységként működő Főzőkonyha által biztosított közzététel során mind a gyermekek, mind az idősök ellátása során igyekeznek az egészséges táplálkozás követelményét változatos étrenddel biztosítani.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen működik a Vonyarvashegy Sportegyesület, melynek keretében több sportág gyakorlására van lehetőség: kézilabda, petanque, foci, horgászat, teke, asztalitenisz, vitorlázás stb. Sportolási és kikapcsolódási lehetőségek a strandon is biztosítottak.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat a szociális alapszolgáltatások közül étkeztetést, családsegítést, házi segítségnyújtást, és jelzőrendszeres házi segítségnyújtást biztosít.

g) dropprevenciós szolgáltatások;

A településen dropprevenciós szolgáltatások nem működnek. A gyermekek felvilágosítása az általános iskolában előadások segítségével történik.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Településünkön hátrányos megkülönböztetés e tekintetben nincs.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és egészségügyi ellátórendszer keretében belül.

Vonyarvashegyen a társulási formában működő, keszthelyi székhelyű Szociális Szolgáltató Központ, illetve a zalászántói székhelyű Család- és Gyermekjóléti Szolgálat látja el a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatási feladatokat. Azoknak az idős betegeknek az esetében, akiknél problémát okoz az orvosi ellátás igénybevétele, a háziorvos lakhelyükön keresi fel őket.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)

1					
1					
1					
0					
0					
0					
	2016	2017	2018	2019	2020
					2021

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

Vonyarvashegyen a Művelődési Ház és Könyvtár, a Lido Strand, a Szabadtéri Színpad és az általános iskola területe, valamint a Kossuth Lajos utcában kialakított közösségi tér biztosít lehetőséget közösségi élet megvalósítására. A rendezvények sokszínűsége nem csak a szezonban, hanem szezonon kívül is tetten érhető a településen. A rendezvények összeállítása során szempont, hogy minden korosztály megszólítsa érzhesse magát, illetve, hogy a turisztikai szezonra jellemző program dömping után a szezonon kívüli időszak sem maradjon kulturális, közösségi program nélküli.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (Intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikötőközpont egységeinek száma (TS 104)	Köznevelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	nem	5 572	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Az idősebb korosztály aktívan részt vesz a közösségi életben, programok szervezésében. A településen több külföldi ingatlan tulajdonos is él, akiknek sikerült beilleszkedniük a közösség életébe.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Vonyarcvashegy abban a szerencsés helyzetben van, hogy a település életében aktívan tevékenykednek a különböző civil szervezetek. Ezen szervezetek a közösségi élet különböző területeit, mint a sport, a kultúra, vagy az értékvédelem, lefedik. A civil szervezetek önkéntes munkájukkal hozzájárulnak a település fejlődéséhez.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A településen nincsen nyilvántartott nemzetiségi csoport.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A település legaktívabb szervezetei többek között a Szent Mihály-hegy Védő- és Vendégházó Egyesület, az Arany-híd Horgászegyesület, a Polgáró Egyesület, a Balaton Art Alkotóközösség, a Kék Balaton Fűvós Egyesület, a Vonyarcvashegy Kézilabda Utánpótlásért Alapítvány, a Vonyarcvashegy Sportegyesület, illetve a Vonyarcvashegy Turisztikai Egyesület.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Roma nemzetiségi önkormányzat Vonyarcvashegyben nem működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen a munkanélküliség megközelítőleg 4%.	Munkahelyteremtés, helyi kis- és középvállalkozók ösztönzése például adókedvezményekkel.
A településen szezonálisan jelentkező munkaerőhiány.	Távolabbi térségekből érkező munkavállalók számára szálláshely lehetőség biztosítása meglévő önkormányzati épület felújításával. A Balaton parttól távolabbi, háttértelepüléseken található munkaerő szezonális alkalmazása a közlekedési feltételek biztosításával (buszjárat elindítása).

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1.1. számú táblázat - Gyermekek korú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2. számú táblázatból)

Korcsoport	Fő				Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak (TS 003)		Nők (TS 007)		Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	%	Fő	%	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 278	1	2606	49,04%	50,96%	
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			57		2,19%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	162	153	315	6,22%	5,87%	
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	47	30	77	1,80%	1,15%	

Forrás: TeIR, KSH Tstár

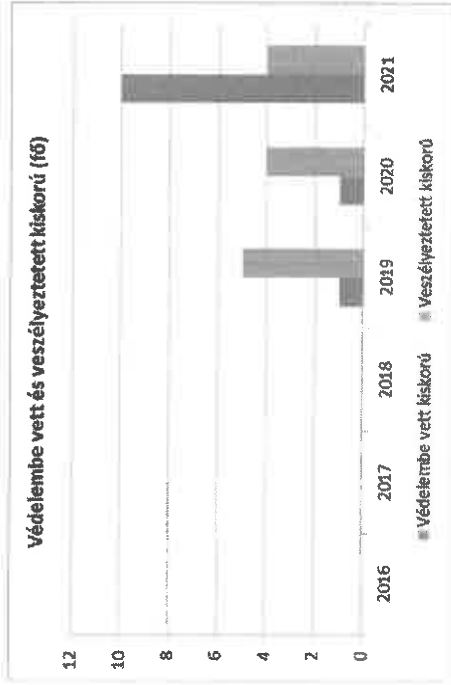
a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségi, szociális, lakhatási helyzete;

A településen 2008. óta védelemvételre, mint hatósági intézkedésre nem került sor. A kialakult veszélyeztetettség a gyermekjóléti szolgálat alapeljárás keretében történő gondozás során kezelni tudta.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)		Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)	
	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.		
2017	0	n.a.		
2018	0	n.a.		
2019	1	n.a.	5	
2020	1		4	
2021	10		4	

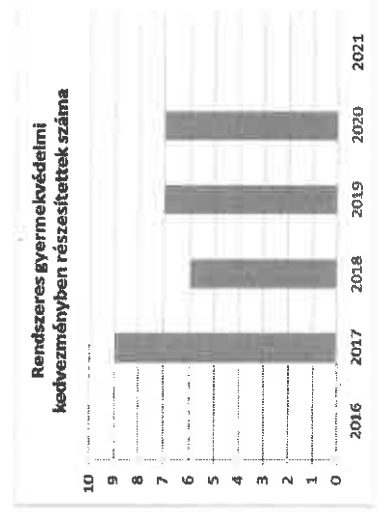
Forrás: TeIR, KSH Tstár

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
2016	Fő
2017	n.a.
2018	9
2019	6
2020	7
2021	7
	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

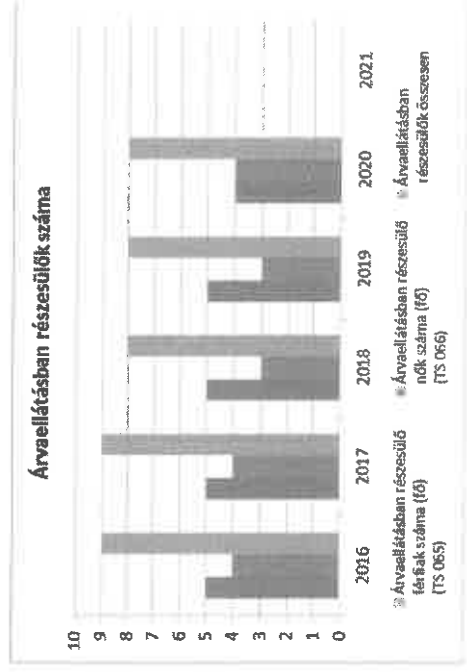
c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Gyermekek jogán járó helyi juttatások közé az egyszeri újszülött támogatás, illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás tartozik.

Az önkormányzat – figyelembe véve az újszülött gyermek érkezésével kapcsolatos családi kiadások növekedését, és nagy hangsúlyt helyezve a gyermekvállalás ösztönzésére – jövedelemtől függetlenül, egyszeri pénzbeli támogatást biztosít annak a szülőnek, ahol a gyermek születését megelőzően legalább egy éve, mindkét szülő, vagy az egyedülálló szülő vonyarcvashegyi állandó lakóhellyel rendelkezik, igazolhatóan életvitelszerűen a településen él a család, és a támogatás megállapításakor a gyermek vonyarcvashegyi állandó lakos. A támogatás összege gyermekenként 100.000 forint.

4.1.3. számú táblázat - Árveellátás				
Év	Árveellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árveellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árveellátásban részesülők összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	5	4	9	9
2017	5	4	9	9
2018	5	3	8	8
2019	5	3	8	8
2020	4	4	8	8
2021	n.a.	n.a.	-	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A három vagy több gyermekes családok részesülnek ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben, erről az önkormányzatnak hivatalos nyilvántartása nincs.

Év	4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)					
	Ingyenes étkeztetésben résztvevők száma óvodai	Ingyenes étkeztetésben résztvevők száma iskolai 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkeztetésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodai juttatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2016	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásban részesülők száma

2021						
2020						
2019						
2018						
2017						
2016						
	0	0	0	1	1	1

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Az önkormányzatnak nincs nyilvántartása a magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekekről.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldi visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Az önkormányzatnak nincs nyilvántartása ilyen gyermekekről.

4.2. Szegregált, teleszertű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön szegregált lakókörnyezetben nem élnek gyermekek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- o a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- o a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülőök bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- o a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szereplő nyilvántartott lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükségilakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

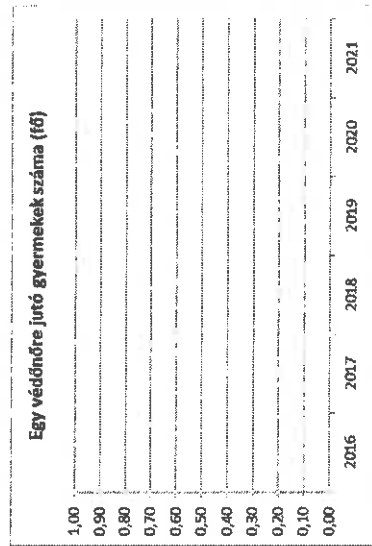
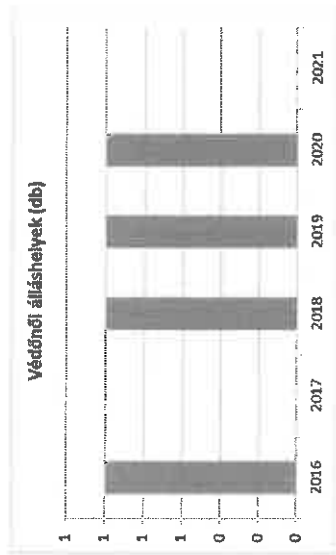
- o az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fent meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- o a nevelésbe vett gyermek,
- o az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnői által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A településen az egészségügyi alapellátás keretében a védőnői ellátás biztosított.

Év	4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			Átlagos gyermekszám védőnőnként
	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Fő	
2016	1	Fő	Fő	
2017	0	n.a.	n.a.	-
2018	1	n.a.	n.a.	-
2019	1	n.a.	n.a.	-
2020	1	n.a.	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	n.a.	-

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A gyermekek részére biztosítandó gyermekorvosi ellátást a egyesítési gyermekorvos látja el megbízási szerződés alapján.

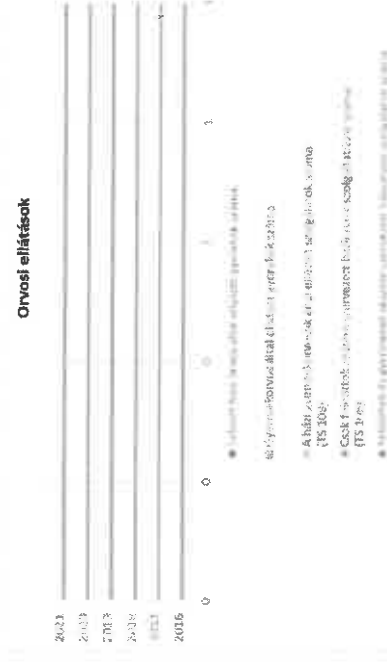
A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított a védőnői hálózaton keresztül. Az óvodában, és az általános iskolában zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekciós tanácsadás egészít ki. A védőnőkhöz - családlátogatásai során - a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. Az iskolás korszaknál az érzékszervi méréseket és az egészségügyi ismeretterjesztést végzi.

Krizishelyzet esetén a családokat a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat segíti.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felhívottak és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 107)		Csak felhívottak részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)		A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)		Gyermekorvos által ellátott gyermekek száma		Felhívott házi orvos által ellátott gyermekek száma	
	db	db	db	db	db	db	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	0	0	1	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	1	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	0	0	1	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	0	0	1	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	0	0	1	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	0	1	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstár, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Fenti szolgáltatások Keszthelyen a Nevelési Tanácsadó keretein belül, illetve a megyeszékhelyen érhetőek el. Iskolából, óvodából érkezett jelzés arra vonatkozóan, hogy több fejlesztő foglalkozásra lenne helyben szükség. A problémás esetek számából fakadóan felmerült az iskola-pszichológiai, pszicho-pedagógiai foglalkozások megszervezése.

d) gyermekjóléti alapelátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti alapelátást, a gyermekjóléti szolgáltatást társulás keretében látják el.

